

Türkçe Eğitimi Programında Lisansüstü Öğrenim Gören Öğrencilerin Bilimsel Araştırma Yapmaya Yönelik Kaygı Düzeyleri

Anxiety Levels of Graduate Students in Turkish Language Education Programme about Carrying Out Scientific Research

Canan ASLAN¹

Sedat KARAGÜL²

Başvuru Tarihi: 31.03.2016

Yayına Kabul Tarihi: 27.06.2016

Özet: Bu araştırmanın amacı, Türkçe Eğitimi alanında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerini saptamak ve bu kaygı düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemektir. Bu çalışma betimsel bir nitelik taşımakta olup karşılaştırmalı ilişkisel tarama modelindedir. Araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Modülü'nde lisansüstü öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Veriler, araştırmacılarca oluşturulan "Kişisel Bilgi Formu"ndan ve Büyüköztürk (1997) tarafından geliştirilen "Araştırma Yapmaya Yönelik Kaygı Ölçeği"nden elde edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin kaygı düzeylerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir. Cinsiyet değişkeni bağlamında erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre bilimsel araştırma yapma konusunda daha kaygılı oldukları görülmüştür. Öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri; yaş, lisansüstü öğrenim düzeyleri, araştırma görevlisi olup olmama, öğrencilerin daha önce bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin herhangi bir ders alıp almama ve bilimsel bir makaleye sahip olma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Abstract: The purpose of this study is to examine the anxiety levels of graduate students in Turkish language education programme about carrying out scientific research in terms of various variables. This descriptive study is conducted via comparative correlational survey model. The population of the study is graduate students studying in the Module of Turkish Language Education, Department of Cultural Foundations of Education, Institute of Educational Sciences, Ankara University in the academic year 2013-2014. The research data was collected through the "Personal Information Form" developed by the researchers and through the "Research Anxiety Scale" developed by Büyüköztürk (1997). The analyses showed that the anxiety levels of students were moderate. In terms of gender variable, male students were found to be more anxious about carrying out scientific research compared to female students. The difference among the anxiety levels of students was not significant according to age, graduate education level, being a research assistant, previously taking a course about scientific research methods, or having a scientific paper.

Anahtar Kelimeler: *Bilimsel araştırma, araştırma kaygısı, lisansüstü öğrenim, Türkçe eğitimi.*

Keywords: *Scientific research, research anxiety, graduate education, Turkish language education.*

Giriş

Bilimsel araştırma; problemleri sınırlandırarak, güvenilir ve geçerli çözümler bulmak amacıyla, planlı ve dizgesel olarak verilerin toplanması, çözümlenmesi, yorumlanarak değerlendirilmesi ve rapor edilmesi sürecidir (Erkuş, 2011: 47). Bilinmeyene uzanarak bilinenleri artırma çabalarının tümü, bunun için tutulan yolların ortak adıdır (Özçelik, 1981). Bilimsel araştırma, sorun çözmeye dönük bir tutumu anlatır. Sorgulama isteği, olaylar arası ilişkilerin araştırılmasını ve yöntemin sınanmasını ifade

¹ Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, caslan@ankara.edu.tr

² Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, sedatkaragul@gmail.com

eder (Balcı, 2001:3). Bilimin amaçlarına ve ölçütlerine uygun olarak bilimsel araştırma; güvenilir çözümleri hedefler, verileri dizgesel ve planlı toplar, toplanan verilerin çözümlemesini yapar, bulguları değerlendirip yorumlar ve sonuçta araştırmayı raporlaştırır (Erkuş, 2011:47). Toplumsal sorunların daha sağlıklı yollarla çözülmesi, toplumların ekonomik yönden gelişmesi ve insanlığın daha rahat yaşama isteği bilimsel araştırmaların yapılmasının en önemli gerekçelerinden ve çağdaş toplumların da en önemli amaçlarındandır.

Üniversitelerin iki temel işlevinden biri eğitim-öğretim, diğeri ise araştırma yapmaktır. Araştırma etkinliklerinin sürdürülebilmesinde uygun araştırma çevresi kadar araştırma yapacak birey ve kurumların bu işi yapmayı olanaklı kılan araştırma yeterliklerine ve olumlu tutumlara sahip olması da önemli ve gereklidir. Araştırma kültürünün öğrencilere kazandırılması bir eğitim sorunudur. Araştırma eğitimi, bireylere bilimsel tutum ve davranışları, araştırma alanına ilişkin yeterlikleri kazandırarak bireyde ve toplumda araştırma bilinci oluşturmayı amaçlayan eğitimidir. Bu eğitim, araştırma yapabilmek ya da yapılan araştırmalardan etkin bir şekilde yararlanabilmek için gerekli olan bilgi ve beceri ile bilimsel tutum ve davranışların kazandırılmasını amaçlar. Araştırma yeterlikleri; araştırma teknikleri, istatistik, ölçme-değerlendirme ve bilgisayar bilgi alanlarının bir bileşeni olarak kabul edilebilir (Büyüköztürk ve Köklü, 1999:18). Çağdaş toplumun temel özelliklerinden biri olarak kabul edilen araştırma kültürü bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yeterlikleri ya da nitelikleri kapsamakta ve bireylere eğitimle kazandırılabilmesi kabul edilmektedir. Araştırma bilgi ve becerisinin kazandırılması, bireyin araştırma yapabilmesi için temel bir koşuldur; ancak yeterli değildir. Bireyin bu alana yönelik ilgisi, sahip olduğu değerleri ve bu süreci kendisi için bir tehdit ögesi olarak görüp görmemesi de onun araştırma yapmasında etkilidir (Karasar, 1995; Büyüköztürk, 1997). Ancak Karasar (1984), Türkiye'deki üniversitelerde lisans ve lisansüstü düzeyde araştırma yapılması gerektiğine yönelik önemli bir görüş birliği bulunurken, verilen eğitimin o denli yeterli olmadığını araştırma bulgusuyla ortaya koymuştur.

Özetle araştırma kültürü; bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yeterliklerin bir bileşkesidir ve eğitim yoluyla kazandırılır. Bilim insanı adaylarına bilimsel araştırma yapabilmeleri için araştırma yapmaya ilişkin teknik bilgi ve becerilerin kazandırılması kadar onların araştırma yapmaya ilgi duymalarını, değer vermelerini, ona karşı olumlu tutum içinde bulunmalarını ve kaygı duymamalarını sağlamak da gerekmektedir.

İnsana özgü duyuşsal bir özellik/tepki olan kaygı (anxiety), insan davranışlarını etkilemektedir. Kaygı, “bilinçdışı ruhsal çatışma ya da temel gereksinimlerin karşılanamaması durumunda bireyde oluşan korku, üzüntü, gerginlik gibi duyuşsal ve gözlenebilir tepki, sıkıntı duygusu”dur (Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü, 2011:690). Genellikle bir tehdit altında duyumsanan korku ve gerginlik durumudur (Büyüköztürk, 1997:453). Araştırma kaygısının; kişinin zorunlu olmadıkça araştırma yapmak istememesi, araştırma yapması gerektiğinde içinin sıkıldığını hissetmesi, araştırma yapma düşüncesinden rahatsız olması, araştırma yaparken genellikle huzursuz olması, kendine güvenmemesi gibi davranışlar ile ortaya çıktığı söylenilebilir (Çokluk Bökeoğlu ve Yılmaz, 2005a:53). Bir derse karşı kaygı duyan öğrenciler, dersin olduğundan daha zor olduğunu duyumsarlar ve bu kaygı, dersin eğitsel amaçlarına ulaşılmasını zorlaştırır. Kısaca, kaygı akademik performansı düşürür (Sutarso, 1992:2; Onwuegbuzie ve Wilson, 2003). Kaygı, fizyolojik belirtilerle de ortaya çıkmakta ve bu durum da akademik başarıyı doğal olarak olumsuz yönde etkilemektedir. Lei (2008), yüksek düzeyde araştırma kaygısının özyeterlik duygusunu azalttığını ve kişilerin araştırmaya yönelik olumsuz tutum geliştirmesine yol açtığını söylemiştir.

Yılmaz ve Çokluk (2010)'un fen-edebiyat fakültesi mezunlarının araştırma kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla yaptıkları araştırmanın bulgularına göre fen edebiyat fakültesi mezunlarının araştırma kaygısı çok yüksek değildir. Katılımcıların araştırma kaygıları cinsiyet, yaş, üniversite,

lisans programı, istatistik dersi alma durumu ve lisans bitirme tezi/proje yapma durumuna göre değişmemekte; ancak bilimsel araştırma yöntemleri ile ilgili herhangi bir ders alıp almama durumuna göre değişmektedir. Büyüköztürk (1997)'ün üniversite öğrencilerinin araştırmaya dönük kaygılarını ölçmede kullanılacak tek faktörlü geçerli ve güvenilir likert tipi bir ölçme aracı geliştirmek amacıyla gerçekleştirdiği çalışmasının sonuçlarına göre yüksek lisans öğrencilerinin lisans öğrencilerine göre daha az araştırma kaygısına sahip oldukları bulunmuştur. Saracaloğlu (2008)'nin çeşitli üniversitelerde lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin araştırma yeterliklerinin; akademik güdülenme düzeyleri, bilimsel araştırmaya yönelik kaygıları ve tutumları ile olan ilişkisini belirlemek amacıyla yapmış olduğu çalışmanın bulgularına göre, lisansüstü eğitim öğrencilerinin araştırma kaygısı düzeyleri üniversitelere, öğrenim durumuna ve statülerine göre farklılaşırken, enstitülere, cinsiyete, araştırma deneyimine, Araştırma Yöntemleri, İstatistik ve Ölçme-Değerlendirme dersleri alma durumuna göre değişmemektedir.

Saracaloğlu, Varol ve Evin Ercan (2005) araştırmalarında lisansüstü eğitim alan öğrencilerin araştırma yeterliklerinin; bilimsel araştırma kaygıları, araştırma ve istatistiğe yönelik tutumları ile olan ilişkisini belirlemeye çalışmışlardır. Araştırmada lisansüstü eğitim öğrencilerinin araştırma kaygılarının üniversitelere, enstitülere, öğrenim durumuna, bilimsel araştırma yöntemleri ve ölçme değerlendirme dersi alma durumlarına göre farklılaştığı; ancak cinsiyete, araştırma deneyimine ve istatistik dersi alma durumuna göre farklılaşmadığı belirlenmiştir. Tekin (2007), yapmış olduğu araştırmada lisansüstü eğitim gören öğrencilerin araştırma kaygısının yüksek olduğunu, öğrencilerin kaygı düzeyleri arttıkça araştırma yeterlik düzeylerinin düştüğünü belirlemiştir. Bayar, Bayar, Eğmir, Ödemiş ve Kayır (2013)'ün lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilimsel araştırmaya yönelik kaygı düzeylerinin saptanması amacıyla gerçekleştirdikleri çalışmanın sonuçlarına göre öğrencilerin araştırmaya yönelik kaygılarının düşük olduğu sonucuna varılmıştır. Lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırmaya yönelik kaygı düzeyleri cinsiyetlere, öğrenim düzeylerine ve yaşlara göre anlamlı biçimde farklılaşmamaktadır. Araştırma görevlisi olan öğrenciler ile olmayan öğrencilerin araştırma kaygı puanları arasında, araştırma görevlisi olan öğrenciler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur.

Üniversitelerin ülke sorunlarının çözümlenmesine yönelik araştırma yapmalarında, yüksek nitelikli bilim insanı ve araştırmacı yetiştirmelerinde, toplumların geleceğini hazırlayacak evrensel değerleri kazanmış, bilgi toplumunun gereklerini özümsemiş, üstün yeteneklerini geliştirmiş ve çağdaş toplum için gerekli seçkinleri yetiştirmede lisansüstü öğretimin önemli bir rolü bulunmaktadır (Özoğlu, 2002). Aslan (2010)'a göre, yaratıcı, araştırmacı, etik değerlere saygılı, sorunlara akılcı yöntemlerle çözümler üreten, bilimsel bakış açısı kazanmış, grup çalışmalarına ve disiplinler arası çalışmalara katılan, nitelikli çalışmalar üreten ve bu yolla toplumun gereksinimlerine yanıt veren bilim insanları yetiştirmek de yine lisansüstü öğrenimin amaçları arasındadır.

Kısaca kendini tedirginlik, korku, tasa gibi olumsuz duygularla gösteren araştırma kaygısı, kişinin araştırma yapma konusunda kendine güvenmemesinden kaynaklanmakta, bu da bilimsel çalışma yapmayı olumsuz yönde etkilemektedir. Bilimsel araştırma kaygısı; araştırmacıların, korku ve gerilim yaşamalarına, özgüvenlerini yitirmelerine; bu nedenle de güdülenememelerine ve çalışmalarını ertelemelerine neden olacağından bilimsel ve teknolojik gelişmelerin, dolayısıyla insanlığa hizmetin önünde bir engeldir.

Anadili öğretiminin daha verimli ve nitelikli yapılabilmesi için Türkçe Eğitimi alanında bilimsel niteliği yüksek araştırmalar yapılmalıdır. Yüksek kaygının, araştırma başarısını olumsuz yönde etkileyeceği ve bunun da nitelikli öğretim üyelerinin yetişmelerini ve bilimsel çalışmaların yapılmasını engelleyeceği düşünüldüğünde Türkçe eğitiminin gelişmesi, öğretimin amacına ulaşması ve daha çağdaş bir anlayışla ele alınması bakımından Türkçe eğitimi alanında lisansüstü öğrenim gören

öğrencilerin araştırmaya dönük kaygılarının olup olmadığının belirlenmesi önemli bir gerekliliktir. Ayrıca, Türkçe eğitimi alanında lisansüstü öğrenim üzerine çok az sayıda çalışma bulunmaktadır ve bunlar da lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin durumunu gösterir çalışmalardan çok lisansüstü eğitim programlarına dönük öneriler getirmek (Özbay, 2008), lisansüstü programlarını değerlendirmek (Tosunoğlu ve Kayadibi, 2007), yüksek lisans tezlerinde nitel araştırma tekniklerinin yerini belirlemek (Beyrel ve Arı, 2008), lisansüstü çalışmalarında metinleri (Kaçalın, 2005) ve Türk Dili ve Edebiyatı ile Türkçe eğitimi alanında yapılan lisansüstü tezleri değerlendirmek (Arslan ve Güngör, 2013; Ünlü, 2013; Öztürk ve Müdar, 2013) amacıyla gerçekleştirilen çalışmalardır. Yalnızca Aslan (2010)'ın Ankara Üniversitesi Türkçe Eğitimi Programları'nda lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin akademik özyeterliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yaptığı çalışma, bu alandaki lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin kaygılarını da ortaya koyması nedeniyle bu konuyla daha ilgili görünmektedir. Kısaca, Türkçe eğitimi alanında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygı düzeylerini inceleyen bir araştırmanın olmaması, bu çalışmanın yapılma gerekçelerinden biridir. Bu gereksinimden hareketle gerçekleştirilen bu araştırmanın üniversitelere, Türkçe eğitimi alanında çalışmalar yapan akademisyenlere, lisansüstü öğrenim gören öğrencilere dönüt ve katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Modülü'nde lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerini saptamak ve bu kaygı düzeylerini öğrencilerin “cinsiyet”, “yaş”, “lisansüstü öğrenim düzeyi”, “araştırma görevlisi olup olmama”, “bilimsel bir makaleye sahip olup olmama” durumu ile “bilimsel araştırma yöntemleri dersi alıp almama” durumu değişkenlerine göre incelemektir. Bu genel amaç doğrultusunda şu araştırma sorularına yanıt aranmıştır:

1. Lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygıları ne düzeydedir?
2. Lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygı düzeyleri “cinsiyet” değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
3. Lisansüstü öğrenim yapan öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygı düzeyleri “yaş” değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Lisansüstü öğrenim yapan öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygı düzeyleri “lisansüstü öğrenim düzeyi” değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
5. Lisansüstü öğrenim yapan öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygı düzeyleri “araştırma görevlisi olup olmama” değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
6. Lisansüstü öğrenim yapan öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygı düzeyleri “bilimsel bir makaleye sahip olup olmama” değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?
7. Lisansüstü öğrenim yapan öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygı düzeyleri “bilimsel araştırma yöntemleri dersi alıp almama” değişkenine göre farklılaşmakta mıdır?

Bu çalışmanın sonuçları, Türkçe eğitimi alanında çalışan ve lisansüstü öğrenim gören öğrencilere ders veren akademisyenler ve alan uzmanlarının öğrencilerin varsa eksiklerini fark etmeleri, eksiklerini ve bu kaygılarını gidermeye dönük önlemler almaları bakımından önemlidir. Böylece, öğretim üyeleri, öğrencilerinin durumlarını bilerek sorunların üstesinden gelebilmek için daha iyi çözüm önerileri geliştirebilir, öğrencileri araştırma yapma konusunda kilit niteliğinde olan dersleri almaya yönlendirebilirler. Bu sonuçları bilmek, eğitim araştırmacıları için de yararlıdır. Ancak bu çalışma hâlâ geliştirilmeye gereksinim duymaktadır. Büyüköztürk (1997: 462)'e göre, öğrencilerin araştırma kaygısına sahip olduklarının ortaya çıkması, bu konuda önlem alınmadığı takdirde, öğrencilerin zamanla araştırma yapmayı bir fobi haline getirebileceklerini düşündürmektedir. Bu nedenle, özellikle

yüksek düzeyde araştırma kaygısı duyanların belirlenmesi ve onlarla özel olarak ilgilenilerek araştırmaya yönelik kaygılarını düşürücü önlemlerin geliştirilmesi önemli görülmektedir.

Yöntem

Türkçe eğitimi programında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerini çeşitli değişkenler bağlamında incelemeyi amaçlayan bu çalışma, betimsel bir nitelik taşımakta olup karşılaştırmalı ilişkisel tarama modelindedir. “İlişkisel tarama modelleri, iki ya da daha fazla sayıdaki değişkenin birlikte değişimini inceleyen araştırma modelleridir (Karasar, 2012).”

Araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim - öğretim yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitimin Kültürel Temelleri Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Modülü’nde lisansüstü öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada evren çok büyük olmayıp kolay ulaşılabilir olduğundan bir örneklem alma yoluna gidilmemiş, tüm öğrencilere (n= 66) ulaşılmaya çalışılmıştır. Buna göre, “Araştırma Yapmaya Yönelik Kaygı Ölçeği” toplam 66 öğrenciden 23’üne doğrudan uygulanmış; kalan 43 öğrenciye ise e-posta aracılığıyla gönderilmiştir. Gönderilen ölçeklerin 39’u amaca uygun ve eksiksiz bir biçimde yanıtlanmıştır. Toplamda 62 öğrenciden geribildirim alınmıştır.

Tablo 1’de araştırmaya katılan öğrencilerin; cinsiyetleri, yaşları, lisansüstü öğrenim düzeyleri, bilimsel makaleye sahip olma durumları ve bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin ders alıp almadıklarına ilişkin bilgiler bulunmaktadır.

Tablo 1. *Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet, Yaş, Lisansüstü Öğrenim Düzeyleri, Bilimsel Bir Makaleye Sahip Olma Durumları ile Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi Alıp Almama Durumlarına İlişkin Dağılımlar*

Değişken	Kategori	Frekans (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	47	76,0
	Erkek	15	24,0
	Toplam	62	100,0
Yaş	20-24	5	8,1
	25-29	33	53,2
	30-34	20	32,3
	35 ve Üstü	4	6,4
	Toplam	62	100,0
Lisansüstü Öğrenim Düzeyi	Yüksek Lisans	28	45,2
	Doktora	34	54,8
	Toplam	62	100,0
Makale Durumu	Makalesi Var	21	33,9
	Makalesi Yok	41	66,1
	Toplam	62	100,0
Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi Alma Durumu	Ders Almış	54	87,1
	Ders Almamış	8	12,9
	Toplam	62	100,0
Araştırma Görevlisi Olup Olmama Durumu	Arş. Gör.	19	30,6
	Arş. Gör. Değil	43	69,4
	Toplam	62	100,0

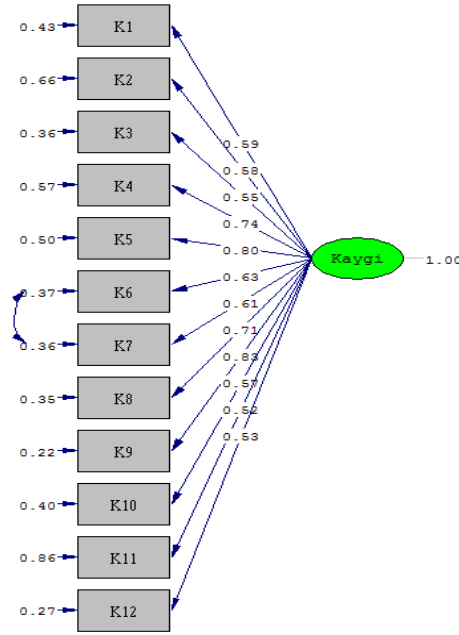
Tablo 1’e göre, araştırmaya katılan öğrencilerin 47’si (%76,0) kadın, 15’i (%24,0) erkektir. Katılımcıların 5’i (%8,1) 20-24 yaş aralığında, 33’ü (%53,2) 25-29 yaş aralığında, 20’si (%32,3) 30-34 yaş aralığında, 4’ü (%6,4) de 35 ve üstü yaş aralığındadır. Öğrencilerin 28’i (%45,2) yüksek lisans düzeyindeyken, 34’ü (%66,1) doktora düzeyindedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 21’inin (%33,9) hakemli bir dergide yayımlanmış bilimsel makalesi bulunmaktayken, 41’inin (%66,1) hakemli bir

dergide yayımlanmış bilimsel makalesi bulunmamaktadır. Katılımcıların 54'ü (%87,1) bilimsel araştırma yöntemlerine yönelik ders aldıklarını belirtirken, 8'i (%12,9) bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin herhangi bir ders almadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılardan 19'u (%30,6) araştırma görevlisi iken 43'ü (%69,4) araştırma görevlisi değildir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından hazırlanan “Kişisel Bilgi Formu” ile Büyüköztürk (1997) tarafından geliştirilen “Araştırma Yapmaya Yönelik Kaygı Ölçeği” kullanılmıştır. “Kişisel Bilgi Formu”nda cinsiyet, yaş, yayımlanmış makaleye sahip olup olmama, araştırma yöntem ve tekniklerine ilişkin ders alıp almama ve araştırma görevlisi olup olmama gibi çalışma açısından önemli olduğu düşünülen bilgiler sorulmuştur.

Büyüköztürk (1997) tarafından lisans ve yüksek lisans öğrencileri üzerinde geliştirilmiş olan “Araştırmaya Yönelik Kaygı Ölçeği” beşli likert (1-Hiç Katılmıyorum, 2-Katılmıyorum, 3-Kararsızım, 4-Katılıyorum, 5-Tamamen Katılıyorum) tipinde yanıtlanabilen 12 madde ve tek faktörden oluşmaktadır. Maddelerden 5'i (2, 3, 4, 8 ve 11) doğrudan kaygı durumunu yansıtmayan (olumlu) ifadelerdir. Yedi madde ise (1, 5, 6, 7, 9, 10, 12) kaygı ifade eden (olumsuz) ifadelerden oluşmaktadır. Bu maddeler ters kodlanarak analize dahil edilmektedir. Böylece ölçekten alınan yüksek puan kişinin araştırmaya yapmaya yönelik kaygısı olduğunu, düşük puan ise kaygının az olduğunu göstermektedir. Ölçekten en az 12, en yüksek 60 puan alınabilmektedir. Ölçeğin, geçerlik ve güvenilirlik hesaplamaları için 202 denekle çalışılmış, ölçekte yer alan kaygı ifadelerinin kaygı düzeyi yüksek ve düşük öğrencileri ayırt etme gücünü ve bu kapsamda güvenilirliğini incelemek için ölçekte yer alan her bir maddeye verilen tepkiler ile ölçekten alınan toplam puan arasındaki ilişki miktarı pearson korelasyon katsayısı ile hesaplanmıştır. Araştırma kaygı ölçeğinin güvenilirliğinin göstergesi olarak Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda ölçeğin Cronbach-Alfa iç tutarlılık katsayısı $\alpha=,87$ olarak bulunmuştur. Ayrıca, ölçeğin ölçüt dayanıklı geçerliğini saptamak için, bu ölçek ile aynı zamanda uygulanan ve Öner ve Le Compte tarafından Türkçeye uyarlanan Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanterinden elde edilen puanlar ölçüt olarak alınmıştır. Öğrencilerin araştırma kaygı düzeyleri ile durumluk ve sürekli kaygı düzeyleri arasındaki ilişki miktarı pearson korelasyon katsayısı tekniği ile hesaplanmıştır. Söz konusu ölçeğin bu çalışmada kullanılabilmesi için, araştırmacılar tarafından farklı bir grup üzerinde yeni bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Bu bağlamda ilk olarak ölçeğin yapı geçerliğini sınamak amacıyla “doğrulayıcı faktör analizi” uygulanmıştır. Şekil 1'de Araştırma Kaygısı Ölçeği'ne ilişkin “doğrulayıcı faktör analizi” sonucu sunulmuştur:

Chi-Square=113.39, df=53, P-value=0.00000, RMSEA=0.128

Şekil 1. Doğrulayıcı Faktör Analizi Yol Diyagramı

Doğrulayıcı faktör analizi sonucunda ki-kare değeri 113,39 ($p < 0,01$); CFI 0,95; SRMR 0,07; RMSEA 0,128 olarak belirtilmiştir. İndeksler incelendiğinde ölçeğin tek faktörlü yapısının korunduğu görülmüştür.

Tablo 2. Madde Toplam Korelasyon Katsayıları

Madde	Madde Toplam Korelasyonu*
Madde 1	0,68
Madde 2	0,53
Madde 3	0,68
Madde 4	0,70
Madde 5	0,71
Madde 6	0,79
Madde 7	0,77
Madde 8	0,78
Madde 9	0,83
Madde 10	0,70
Madde 11	0,44
Madde 12	0,66

* $p < 0,01$

Ölçekte yer alan 12 maddeye ilişkin madde toplam korelasyonları pearson momentler çarpımı korelasyonu ile incelendiğinde korelasyonların 0,447 – 0,834 arasında değiştiği görülmektedir. “Bu katsayılar, maddelerin mükemmel düzeyde ayırt edici olduğunu göstermektedir (Ebel, 1965).” 12 maddeye ilişkin iç tutarlılık katsayısı 0,925, iki yarı güvenilirliği ise 0,930 olarak elde edilmiştir. Elde edilen bu değerler, ölçeğin güvenilirlik düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmadan elde edilen veriler, SPSS 22,0 istatistik paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Araştırmada kişisel bilgilerin belirlenebilmesi için yüzde, frekans ve ortalama gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır.

Öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerini çeşitli değişkenlere göre belirlemek amacıyla öncelikle elde edilen toplam puanların normal dağılıp dağılmadığını belirlemeye dönük betimsel istatistikler gerçekleştirilmiştir. Öğrencilerin kaygı puanları, lisansüstü eğitim düzeyi ($S-W_{YL} = 0,951, p > 0,05$; $S-W_{DR} = 0,977, p > 0,05$) ve makaleye sahip olma durumuna ($S-W_{Var} = 0,963, p > 0,05$; $S-W_{Yok} = 0,962, p > 0,05$) göre normal dağıldığı için karşılaştırmalarda bağımsız örneklem için t testi kullanılmıştır.

Cinsiyet ($S-W_K = 0,971, p > 0,05$; $S-W_E = 0,972, p > 0,05$), araştırma görevlisi olup olmama ($S-W_{ARŞ.GÖR.} = 0,821, p > 0,05$; $S-W_{ARŞ.GÖR.DEĞİL} = 0,639, p > 0,05$) bilimsel araştırma yöntemleri dersi almış olmak ($S-W_{ALMIŞ} = 0,981, p > 0,05$; $S-W_{ALMAMIŞ} = 0,897, p > 0,05$) ve yaş ($S-W_{20-24} = 0,925, p > 0,05$; $S-W_{25-29} = 0,950, p > 0,05$; $S-W_{30-34} = 0,980, p > 0,05$; $S-W_{35VEÜSTÜ} = 0,950, p > 0,05$) değişkenlerinden elde edilen veriler normal dağılım gösterdiği halde veri sayısı dengeli dağılmadığı için parametrik olmayan testlerin uygulanması tercih edilmiştir. “Cinsiyet, araştırma görevlisi olup olmama, bilimsel araştırma yapmış olmak” değişkenleri için Mann Whitney U, “yaş” değişkeni için ise Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde öncelikle Türkçe eğitimi lisansüstü programlarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin araştırma kaygı düzeylerini belirlemeye dönük betimsel analizlere, ardından araştırma kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması ile ilgili analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

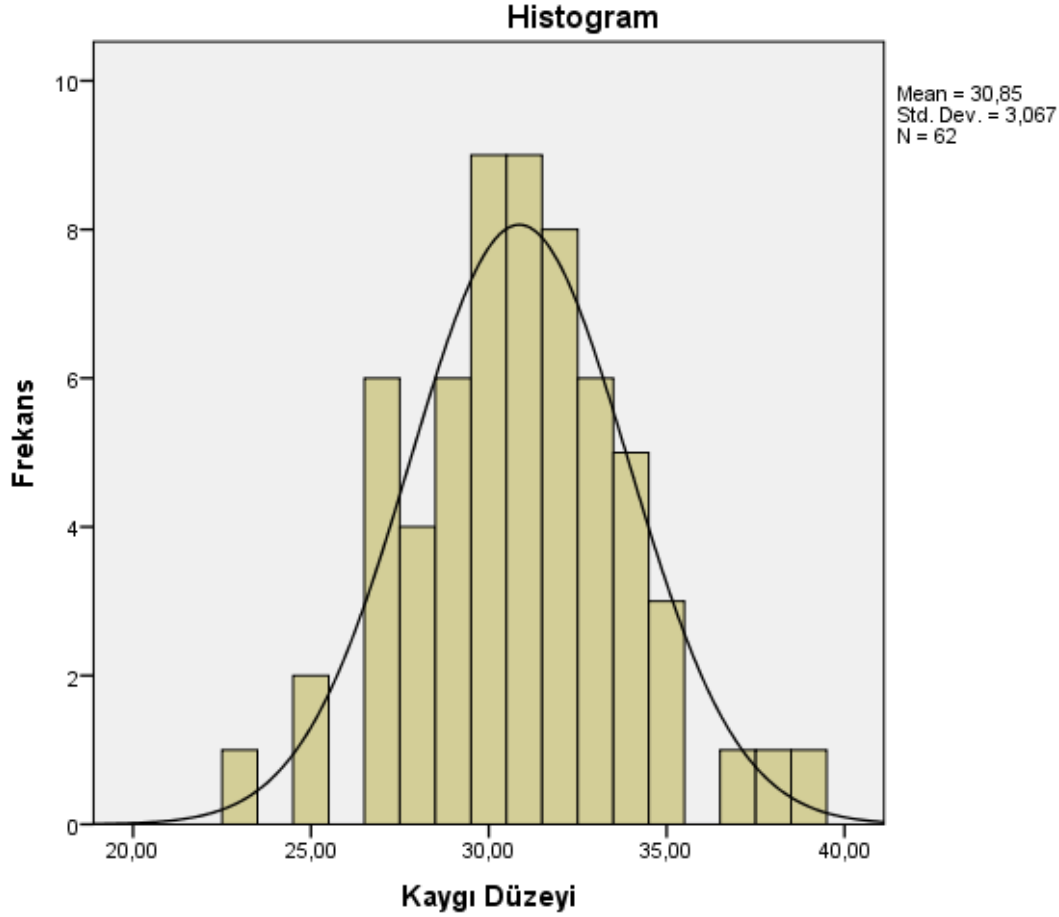
Birinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Tablo 3’te lisansüstü öğrencilerin araştırma kaygı düzeylerine yönelik betimsel istatistikler verilmiştir:

Tablo 3. Katılımcıların Araştırma Kaygı Düzeylerine İlişkin Betimsel İstatistikler

Puanlar	n	Minimum	Maksimum	X	Ss
Araştırma Kaygısı	62	1	5	2,57	,87

Öğrencilerin kaygı ölçeğinden aldıkları toplam puan ortalaması 30,85; madde başına aldıkları ortalama puan ise, 2,57’dir. Yapılan betimsel istatistikler sonucunda mod 30,00; medyan ise 31,000 olarak bulunmuştur. Puanların dağılımına ilişkin histogram grafiği ise aşağıdaki gibidir:

Şekil 2. Histogram Grafiği

Puanlar 1 ile 5 arasında değiştiği için 2,57 puan, orta düzey bir kaygıyı göstermektedir. Bu durumda Türkçe eğitimi lisansüstü programlarında öğrenim görmekte olan öğrencilerin araştırma kaygı düzeylerinin orta düzeyde olduğu söylenebilir.

İkinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Tablo 4'te öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygı düzeylerinin “cinsiyet” değişkenine göre değişip değişmediğine ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 4. Katılımcıların Cinsiyetlerine Göre Kaygı Toplam Puanları Arasındaki Mann Whitney U Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Kadın	47	28,64	1346,00	218,00	0,026
Erkek	15	40,47	607,00		

Tablo 4'e göre, öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri, cinsiyetlerine göre anlamlı şekilde farklılaşmaktadır ($U=218$; $p<0,05$). Sıra ortalamaları incelendiğinde erkek öğrencilerin kaygı puanlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bağlamda erkek öğrencilerin kadın öğrencilere göre bilimsel araştırma yapmaya yönelik daha yüksek düzeyde kaygı yaşadıkları söylenebilir.

Üçüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Tablo 5’te öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygı düzeylerinin “yaş” değişkenine göre değişip değişmediğine ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 5. *Katılımcıların Yaşlarına Göre Kaygı Toplam Puanları Arasındaki Kruskal Wallis H Testi Sonuçları*

Yaş	N	Sıra Ortalaması	Sd	χ^2	p
20-24	5	34,00	3	1,16	0,762
25-29	33	30,12			
30-34	20	31,48			
35 ve üstü	4	39,88			

Tablo 5’e göre, katılımcıların bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri, yaş değişkenine göre anlamlı bir fark taşımamaktadır [χ^2 (sd=3, N=62) =1.16, p<0,05].

Dördüncü Alt Amaca İlişkin Bulgular

Tablo 6’da öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya dönük kaygı düzeyleri “lisansüstü öğrenim düzeyi” değişkenine göre değişip değişmediğine ilişkin bulgular yer almaktadır.

Tablo 6. *Katılımcıların Lisansüstü Öğrenim Düzeylerine Göre Kaygı Toplam Puanları Arasındaki T Testi Sonuçları*

Öğrenim Düzeyi	N	X	S	sd	t	p
Yüksek Lisans	28	30,89	2,95	60	0,088	0,930
Doktora	34	30,82	3,20			

Tablo 6’ya göre, öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri, lisansüstü öğrenim düzeylerine göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [t (60)=0,088, p<0,05].

Beşinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Tablo 7’de öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerinin araştırma görevlisi olup olmama durumlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları verilmiştir.

Tablo 7. *Katılımcıların Araştırma Görevlisi Olup Olmama Durumlarına Göre Kaygı Toplam Puanları Arasındaki Mann Whitney U Testi Sonuçları*

Arş. Gör.	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Arş. Gör.	19	29,76	565,50		
Arş. Değil	43	32,27	1387,50	375,50	0,612

Tablo 7’ye göre, öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri, araştırma görevlisi olup olmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (U=375,50; p>0,05).

Altıncı Alt Amaca İlişkin Bulgular

Tablo 8’de öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerinin daha önce yayımlanmış bir makaleye sahip olup olmama durumlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları verilmiştir.

Tablo 8. *Katılımcıların Bilimsel Bir Makaleye Sahip Olma Durumlarına Göre Kaygı Toplam Puanları Arasındaki T Testi Sonuçları*

Makale Durumu	N	X	S	sd	t	p
Makalesi Var	21	31,58	3,47	60	,966	0,338
Makalesi Yok	41	30,58	2,84			

Tablo 8’e göre, öğrencilerin bilimsel araştırmaya yönelik kaygı düzeyleri, bilimsel bir makaleye sahip olma durumuna göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir [$t(60)=0,966, p<0,05$].

Yedinci Alt Amaca İlişkin Bulgular

Tablo 9’da öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerinin bilimsel araştırma yöntemleri dersi alıp almama durumlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin analiz sonuçları verilmiştir.

Tablo 9. *Katılımcıların Bilimsel Araştırma Yöntemleri Dersi Alma Durumuna Göre Kaygı Toplam Puanları Arasındaki Mann Whitney U Testi Sonuçları*

Ders Durumu	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	p
Ders Almış	54	32,93	1724,00	193,00	0,627
Ders Almamış	8	28,63	229,00		

Tablo 9’a göre, öğrencilerin daha önce bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin herhangi bir ders alıp almama durumları ile bilimsel araştırma yapmaya ilişkin kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($U=193; p>0,05$).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışma, Türkçe Eğitimi alanında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerini saptamak ve bu kaygı düzeylerini öğrencilerin “cinsiyet”, “yaş”, “lisansüstü öğrenim düzeyi”, “araştırma görevlisi olup olmama”, “bilimsel bir makaleye sahip olup olmama” ve “bilimsel araştırma yöntemleri dersi alıp almama” durumlarına göre incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygılarının orta düzeyde olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri **cinsiyet** değişkenine göre anlamlı biçimde farklılaşmakta; erkek öğrenciler kadın öğrencilere göre bilimsel araştırma yapmaya yönelik daha yüksek düzeyde kaygı taşımaktadır. Bu bulgu Bayar, Bayar, Eğmir, Ödemiş ve Kayır (2013)’ın lisansüstü öğrenciler üzerine yaptıkları çalışmanın bulgularıyla örtüşmemektedir. Onların çalışmasının bulgularına göre lisansüstü öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri cinsiyetlere göre anlamlı biçimde farklılaşmamaktadır. Bu bulgu, bu çalışmadaki ölçeği dolduran erkek öğrenci sayısının ($n=15$) kız öğrencilere ($n=47$) göre daha az sayıda olmasıyla ilişkili olabilir. Ancak, Trimarco (1997)’nin çalışma bulgularında da kız öğrenci sayısı ($n= 85$) erkek öğrenci sayısından ($n= 24$) daha fazla olmakla birlikte öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri **cinsiyet** değişkenine göre anlamlı biçimde farklılaşmamaktadır. Bayar, Bayar, Eğmir, Ödemiş ve Kayır’ın çalışmasına katılan erkek öğrenci sayısı ($n=34$) kız öğrenci sayısına ($n= 41$) daha yakındır. Saracaloğlu, Varol ve Evin Ercan (2005), Saracaloğlu (2008), Çokluk Bökeoğlu ve Yılmaz

(2005), Büyüköztürk (1999) ile Yılmaz ve Çokluk (2010)'un çalışma bulgularına göre de öğrencilerin araştırma kaygı puanları cinsiyet değişkenine göre değişmemektedir. Bu bağlamda, söz konusu araştırmaların birbirini desteklediği ifade edilebilir.

Bu araştırmanın bir başka sonucu, lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir fark taşımamasıdır. Bu bulgu, öğrencilerin bilimsel araştırmaya yönelik kaygı duymalarında yaş değişkeninin önemli bir etkide bulunmadığını göstermekte; Bayar, Bayar, Eğmir, Ödemiş ve Kayır (2013)'in lisansüstü öğrenciler üzerine yaptıkları çalışmanın bulguları ile Yılmaz ve Çokluk (2010)'un fen edebiyat fakültesi mezunları üzerine yaptıkları çalışmanın bulgularıyla da örtüşmektedir. Bu çalışmada öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir fark taşımaması, verilen eğitimin ortak olmasından, öğrencilerin neredeyse hep aynı dersleri almalarından kaynaklanabilir.

Bu araştırmada, öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri, **lisansüstü öğrenim düzeylerine göre** anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Bir başka deyişle, öğrencilerin yüksek lisans ya da doktora düzeyinde olmaları, bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerini etkilememiştir. Bu bulgu Bayar, Bayar, Eğmir, Ödemiş ve Kayır (2013)'in lisansüstü öğrenciler üzerine yaptıkları çalışmanın bulgularıyla da örtüşmektedir. Ancak Saracalolu, Varol ve Evin Ercan (2005)'in araştırma bulgularına göre öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri “lisansüstü öğrenim düzeylerine göre” farklılaşmaktadır. Buna göre yüksek lisans yapan öğrencilerin kaygı düzeyleri doktora yapan öğrencilerden daha yüksektir. Araştırmacılar bu durumu doktora öğrencilerinin daha fazla sayıda araştırma yöntemleri ve benzeri dersleri almış olmalarına ya da daha fazla araştırma yapmış olmalarına bağlamışlardır. Büyüköztürk (1997)'ün çalışmasının sonuçlarına göre yüksek lisans öğrencileri lisans öğrencilerinden daha az araştırma kaygısına sahiptir. Araştırmacı, bu sonucu yüksek lisans yapan öğrencilerin daha çok sayıda araştırma dersi almalarıyla ve doğal olarak daha fazla araştırma ortamında bulunmalarıyla ilişkilendirmiştir. Saracaloğlu (2008)'nin çalışma bulgularına göre de lisansüstü öğrencilerinin araştırma kaygı puanları öğrenim durumlarına göre doktora yapan gençler lehine farklılaşmaktadır. Başka bir anlatımla, doktora yapan öğrencilerin araştırma kaygıları daha düşüktür. Bu çalışmada, öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerinin **lisansüstü öğrenim düzeylerine göre** anlamlı bir farklılık göstermemesi yine öğrencilerin benzer dersleri almalarıyla ve anabilim dalı öğretim üyelerinin düzey gözetmeksizin tüm öğrencileri bu nitelikteki dersleri almaya teşvik etmeleriyle ilişkilendirilebilir.

Bu çalışmanın bir bulgusu da öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerinin, araştırma görevlisi olup olmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemesidir. Bayar, Bayar, Eğmir, Ödemiş ve Kayır (2013)'in lisansüstü öğrenciler üzerine yaptıkları çalışmanın bulgularına göre, araştırma görevlisi olan öğrenciler ile araştırma görevlisi olmayan öğrencilerin araştırma kaygı puanları arasında araştırma görevlileri lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Ayrıca Saracaloğlu (2008)'nin çalışma bulgularına göre de lisansüstü öğrencilerin statüleri açısından araştırma kaygı puanları istatistiksel olarak 0,05 düzeyinde anlamlı bir biçimde farklılaştığı saptanmış; herhangi bir işte çalışmayanlar ile üniversite dışında görevli olan katılımcılar arasında araştırma görevlileri lehine anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Aslında araştırma görevlisi olarak çalışan katılımcıların araştırma ortamlarında daha fazla bulunmaları ve araştırma deneyimlerinin daha fazla olması nedeniyle araştırma kaygılarının daha düşük olması beklenebilir. Bu çalışmada, öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeylerinin, araştırma görevlisi olup olmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermemesi öğrencilerin aynı eğitim sürecinden geçmeleriyle, farklı meslek gruplarında çalışan öğrencilerin de diledikleri an öğretim üyelerinden gereken akademik katkıyı almalarıyla ilişkilendirilebilir.

Bu araştırmada, öğrencilerin bilimsel araştırmaya yönelik kaygı düzeyleri, **bilimsel bir makaleye sahip olup olmama durumuna göre** anlamlı bir farklılık göstermemiştir. Bu bulgu Saracaloglu, Varol ve Evin Ercan (2005)'in araştırma bulgularıyla da örtüşmektedir. Yine Çokluk Bökeoğlu ve Yılmaz (2005)'in çalışmalarında da benzer sonuçlar elde edilmiştir. Bu durumda araştırma deneyimi olan ve olmayan gençlerin benzer araştırma kaygısına sahip oldukları, araştırma kaygısının söz konusu değişkenden bağımsız olduğu düşünülebilir. Oysa herhangi bir araştırma etkinliğine katılmanın; başka bir deyişle herhangi bir araştırma deneyimi yaşamamanın araştırma yapmaya yönelik kaygıyı azaltması beklenir. Bilimsel bir makale çalışmaları olmalarına karşın öğrencilerin makalesi olmayan öğrenciler kadar kaygılı olmaları, onların kendilerini araştırma yapma konusunda hala yeterli görmemeleriyle ilişkilendirilebilir.

Bu araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerin daha önce **bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin herhangi bir ders alıp almama durumları** ile bilimsel araştırma yapmaya ilişkin kaygı düzeyleri arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır. Bir başka deyişle, öğrencilerin bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin bir ders almış ya da almamış olmaları, bilimsel araştırma yapmaya ilişkin kaygı düzeylerini anlamlı ölçüde etkilememektedir. Benzer bir biçimde Saracaloglu (2008)'nin çalışma bulgularına göre de Araştırma Yöntemleri ve Ölçme Değerlendirme dersleri alan öğrencilerin araştırma kaygı puanları anlamlı bir biçimde farklılaşmamaktadır. Bu durumda söz konusu dersleri almanın araştırma kaygısıyla bağlantılı bulunmadığı söylenebilir. Ancak Saracaloglu, Varol ve Evin Ercan (2005) ile Yılmaz ve Çokluk (2010)'un araştırma bulgularına göre öğrencilerin bilimsel araştırma yapmaya yönelik kaygı düzeyleri “daha önce bilimsel araştırma yöntemlerine ilişkin herhangi bir ders alıp almama durumları”na göre anlamlı biçimde farklılaşmaktadır. Buna göre araştırma yöntemleri ve ölçme değerlendirme dersleri alan öğrencilerin araştırma kaygı puanları anılan dersleri almayan öğrencilerden daha yüksek çıkmıştır. Araştırmacılar bu durumun ders alan öğrencilerin araştırma ve değerlendirme süreçlerini bilmelerinden ve bu süreçteki zorlukları yaşamış olmalarından kaynaklandığını düşünmektedir. Bu çelişkili sonuçlar, farklı örneklem gruplarıyla çalışılmış olmasından da kaynaklanabilir. Lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin kaygılarını gidermenin bir yolu da onları araştırma bilgi ve becerileriyle donatmak ve araştırma, istatistik gibi dersleri almaları konusunda onları zorunlu tutmaktır. Köklü ve Büyüköztürk (1999)'ün yüksek lisans ve doktora öğrenimini sürdüren üniversite öğrencilerinin sahip oldukları araştırma yeterliklerinin, onlara danışmanlık yapan öğretim üyelerinin görüşlerine dayalı olarak saptamak amacıyla yapmış olduğu çalışmanın bulguları yüksek lisans öğrencilerinin araştırma yeterliklerine yeterince sahip olmadıklarını, buna karşılık doktora öğrencilerinin bu yeterliklere genelde sahip olduklarını ortaya koymuştur. Araştırmanın bir diğer sonucu ise, tez çalışmalarında öğrenci ve danışmanların araştırma ve istatistik konusunda sorunlarla karşılaştıkları, sorunun giderilmesi için öncelikle bu tür derslerin zorunlu olarak okutulması gerektiğinin ortaya çıkmasıdır. Ayrıca yapılan kimi araştırmanın sonuçlarına göre (Çokluk-Bökeoğlu ve Yılmaz, 2005a; Onwuegbuzie ve Wilson, 2003) birçok öğrencinin istatistik ve araştırma derslerinde yüksek kaygı düzeyine sahip olması da öğrencilerin aldıkları derslerde de başarılı olmalarını etkilemiş olabilir. Üniversite öğrencilerinin araştırma yöntemleri derslerinde deneyimlediği kaygının doğasını incelemek ve onların kaygı düzeylerini etkileyen bazı faktörleri ortaya çıkarmak amacıyla yaptığı çalışmada Papanastasiou (2006)'a göre üniversitede araştırma yöntemleri dersi alan öğrenciler, bazı derslerin daha zor ve o derslerde başarılı olmanın neredeyse olanaksız olduğuna inanma eğilimi içinde olmaktadır. Buna göre eğitim alanında öğrenim gören öğrenciler, özellikle araştırma yöntemleri derslerine stres ve kaygı duygularıyla girmekte ve birçok durumda bu öğrenciler hangi araştırma yöntemlerinin kendileriyle ilgili olduğundan farkında bile olamamaktadır. Başka bir deyişle, bu sonuç öğrencilerin yüksek kaygı nedeniyle aldıkları bu derslerde istenilen başarıyı yakalamamış olmalarından kaynaklanabilir.

Araştırma bulguları doğrultusunda aşağıdaki öneriler getirilmiştir:

Lisansüstü öğrenim sürecinin ders aşamasında bir araştırma kültürünün oluşturulabilmesi için öğrencilerin Araştırma Yöntemleri, İstatistik, Ölçme ve Değerlendirme, Test Geliştirme Teknikleri, Nitel Araştırma Yöntemleri vb. dersleri işlevsel bir biçimde almaları gerekmektedir. Lisansüstü öğrenim sürecinin ders aşamasında öğrencilere araştırmaya dayalı ödev ve projeler verilmeli; ilgili öğretim üyesi, yöntem konusunda öğrencilere yardımcı olmalıdır. Yapılan ödev ve proje çalışmaları kontrol edilmeli; öğrencilere eksikleri konusunda dönütler verilmelidir. Derslerde bilimsel yönden yetkin makale ve projeler de incelenmeli; öğrenciler bu tür çalışmalar yapmaya güdülenmelidir.

Türkçe eğitimi alanında lisansüstü öğrenim gören öğrencilerin araştırma yapmaya karşı kaygılı olmalarının nedenlerini belirlemeye dönük daha ayrıntılı ve derinlemesine çalışmalar yapılmalı, öğrencilerin, araştırma yapma konusunda daha az kaygı duymaları için neler yapılması gerektiğine dönük düşünce ve önerileri derinlemesine ortaya çıkarılmalıdır.

Kaynaklar

- Arslan, A. ve Güngör, M. (2013). Türk Dili ve Edebiyatı Sahasında Yapılan Lisansüstü Çalışmalar Üzerine Bir İnceleme. *VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayını, No: 6.
- Aslan, C. (2010). Türkçe Eğitimi Programlarında Lisansüstü Öğrenim Gören Öğrencilerin Akademik Özyeterliliklerine İlişkin Görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 19, 87-115.
- Balcı, A. (2001). *Sosyal Bilimlerde Araştırma*. Ankara: Pegem A Yayınevi.
- Bayar, V., Bayar, A., Eğmir, E., Ödemiş, İ. S., Kayır, G. (2013). Lisansüstü Eğitim Alan Öğrencilerin Bilimsel Araştırma Yapmaya Yönelik Kaygı Düzeyleri. *VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayını, No: 6.
- Beyreli, L. ve Arı, G. (2008). Türkçe Eğitiminde Yüksek Lisans Tezleri ve Nitel Araştırma Tekniklerinin Yeri. *II. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiri Kitabı*, (ss.178-192), İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Büyüköztürk, Ş. (1996). "Türk Yükseköğretiminde Araştırma Eğitimi." Yayımlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (1997). Araştırmaya Yönelik Kaygı Ölçeğinin Geliştirilmesi. *Eğitim Yönetimi Dergisi*, 4, 453-464.
- Büyüköztürk Ş. (1999). Araştırmaya Yönelik Kaygı ile Cinsiyet Araştırma Deneyimi ve Araştırma Başarısı Arasındaki İlişki. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 29-34.
- Büyüköztürk, Ş. & Köklü, N. (1999). Eğitim Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Lisansüstü Öğrencilerinin Araştırma Yeterlikleri Konusunda Öğretim Üyelerinin Görüşleri. *Eğitim ve Bilim*, 23(112), 18-28.
- Chorpita, B. F. & Barlow, D. H. (1998). The development of anxiety: the role of control in the early environment. *Psychological Bulletin*, 124(1), 3-21.
- Creswell, J. W. (2003). *Research design qualitative, quantitative, and mixed methods approaches*. London: SAGE Publications.
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research* (Fourth Edition). New York: Pearson.

- Çokluk Bökeoğlu, Ö. ve Yılmaz, K. (2005). Üniversite Öğrencilerinin Eleştirel Düşünmeye Yönelik Tutumları ile Araştırma Kaygıları Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 41, 47-67.
- Ebel, Robert L. (1965). *Measuring Educational Achievement*. Prentice Hall, Inc., New Jersey
- Erkuş, A. (2011). Davranış Bilimleri için Bilimsel Araştırma Süreci. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Kaçalin, M. S. (2005). Türkçe Eğitimi Lisansüstü Çalışmalarında Metin İncelemeleri. *II. Lisansüstü Eğitimi Sempozyumu*. İstanbul, Türkiye.
- Karasar, N. (1984). *Türk Üniversitelerinde Araştırma Eğitimi*. Yayımlanmamış araştırma, (TUBİTAK SAYG-E-49 Projesi).
- Karasar, N. (1995a). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama* (8. Basım). Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Karasar, N. (1995b). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (7. Basım). Ankara: 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (15. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kracker, J. (2002). Research anxiety and students' perceptions of research: an experiment. part 1. effect of teaching kuhlthau's ISP model. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 53(4), 282-294.
- Lei, S. A. (2008). Factors changing attitudes of graduate school students toward an introductory research methodology course. *Education*, 128(4), 667-685.
- Mertens, D. M. (2010). *Research and evaluation in education and psychology*. California: Sage Publication.
- Onwuegbuzie, A.J. & Wilson, V.A. (2003). Statistics anxiety: Nature, etiology, antecedents, effects, and treatments – A comprehensive review of the literature. *Teaching in Higher Education*, 8(2), 195-209.
- Özbay, M. (2008). Türkçe Öğretimi Alanındaki Lisansüstü Eğitim Programları ve Bazı Öneriler. *II. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiri Kitabı*, (ss.193-199), İstanbul: Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özçelik, D. A. (1981). *Okullarda Ölçme ve Değerlendirme*. Ankara: ÜSYM Yayınları.
- Özoğlu, S. Ç. (2002). Öğretim Üyesi ve Bilim İnsanı Yetiştirme, Lisansüstü Öğretimin Planlanması. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Öztürk, E. & Müdar, E. (2013). Türkiye’de İlköğretim 1-5. Sınıflar Arasında Türkçe Öğretimi ile İlgili Yapılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Eğilimleri ve Değerlendirilmesi. *VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayını, No: 6.
- Papanastasiou, E. C. (2006). Anxiety in undergraduate research methods courses: its nature and implications. Paper presented at the annual meeting of the American Educational Research Association, San Francisco, CA.

- Rapee, R., Craske, M., Barlow, D. (2014). The causes of anxiety and panic attacks, [Online]: <http://www.algy.com/anxiety/files/barlow.html>. adresinden 1 Temmuz 2014 tarihinde indirilmiştir.
- Saracaloğlu, A. S. İ. (2008). Lisansüstü Öğrencilerin Akademik Gütülenme Düzeyleri, Araştırma Kaygıları ve Tutumları ile Araştırma Yeterlikleri Arasındaki İlişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, V(II), 179-208.
- Saracaloğlu, A. S., Varol, S. R., Evin-Ercan, İ. (2005). Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Bilimsel Araştırma Kaygıları, Araştırma ve İstatistiğe Yönelik Tutumları ile Araştırma Yeterlikleri Arasındaki İlişki. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 187-199.
- Sutarso, T. (1992). Some variables in relation to students' anxiety in learning statistics. *Education Resources Information Center, ERIC ED353 334*, 1-17.
- Tekin, M. (2007). Lisansüstü Öğrencilerinin Araştırmaya Yönelik Kaygı ve Yeterlilik Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı* (ss. 485-493). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayını.
- Tosunoğlu, M. ve Kayadibi, N. (2007) Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Yüksek Lisans Programlarının Değerlendirilmesi. *III. Lisansüstü Eğitim Sempozyumu "Lisansüstü Eğitimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri"*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Trimarco, K. A. (1997). The effects of a graduate learning experience on anxiety, achievement, and expectations in research and statistics (Report No. TM028328). Paper presented at the Annual Meeting of the Northeastern Educational Research Association. (ERIC Document Reproduction Service No. ED 419 022).
- Türkçe Bilim Terimleri Sözlüğü -Sosyal Bilimler- (2011). Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi.
- Ünlü, B. Z. (2013). Türk Dili ve Edebiyatı Alanında Roman Türünde Yapılan Lisansüstü Tezler Üzerine Bazı Dikkatler. *VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı*. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayını, No: 6.
- Oxford Dictionaries (2014). Anxiety. Retrieved July 2014, <http://www.oxforddictionaries.com/definition/english/anxiety>.
- Yılmaz, K. ve Çokluk, Ö. (2010). Fen - Edebiyat Fakültesi Mezunlarının Araştırma Kaygı Düzeyleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(1), 1-9.

Extended Abstract

Purpose and Significance

The purpose of the study is to determine the anxiety levels of graduate students in Turkish language education programme about carrying out scientific research, and to examine these anxiety levels according to various variables. Taking into account that higher anxiety would adversely affect the success of the research and this would impede the training of quality teaching staff and conducting scientific research, it is important to determine whether graduate students studying in Turkish language are anxious about conducting research with respect to reaching the goal of teaching Turkish and dealing with a more contemporary approach.

Method

This descriptive study is conducted via comparative correlational survey model. The population of the study is graduate students studying in the Module of Turkish Language Education, Department of Cultural Foundations of Education, Institute of Educational Sciences, Ankara University in the academic year 2013-2014. The “Personal Information Form” developed by the researchers and the “Research Anxiety Scale” developed by Büyüköztürk (1997) were used as data gathering tools. Since the anxiety scores of students were in normal distribution in terms of graduate education level and having a scientific paper, independent samples t-test was used in comparisons. Even though the data in terms of gender, being a research assistant, taking a course about scientific research methods and age variables showed a normal distribution, the application of non-parametric tests were preferred because data sizes were not balanced. Mann Whitney U test was used for pairwise comparisons (gender, being a research assistant, having conducted a scientific research) and Kruskal Wallis H test was used for multiple comparisons (age).

Results

The analyses indicated that the anxiety levels of students were moderate. In terms of the gender variable, male students were found to be more anxious about carrying out scientific research compared to female students whereas the age variable did not have a significant effect. However when checked for rank means, it can be stated that students aged 35 or higher had higher overall anxiety scores than other students. The difference among the anxiety levels of students was not significant according to age, graduate education level, being a research assistant, previously taking a course about scientific research methods, or having a scientific paper.

Discussion and Conclusions

The results of this study are important for students and for academic staff working in the field of Turkish language education and teaching graduate students in terms of realizing any problems experienced and taking precautions to eliminate existing concerns. Thus, academic staff by knowing the status of their students can offer better solutions to overcome problems, and can guide their students to take courses important for conducting research. To know the results is also useful for researchers in the field of education.